Šolske postave in ukazi.

Slavni c. k. deželni šolski svèt za Kranjsko razglaša pod št. 954 tožbe, da primanjkanja učiteljev za ljudske šole postajajo čedalje glasnejše, zraven pa se tudi kaže, da število tih, ki hodijo v odgojilnice za učitelje in učiteljice nikakor ne zadostuje potrebi. To pa je nakleniło gospoda ministra za bogočastje in nauk, da je z odlokom 1. t. m. št. 8071 za prihodnja tri šolska leta 1871/2, 1872/3 in 1873/4 na podlagi §. 78. postave od 14. maja 1869 (derž. zak. N. 62) ko je ministerski ukaz 12. julija 1869 št. 629 (derž. zak. štev. 130) nekoliko prenaredil, ukazal naslednje:

1. Izobraževalni tečaj za učiteljske pripravnike za ljudske šole se sklene s tretjim letom.

2. Za učence 1. in 2. leta se obderži učni čertež začasno za 1. in 2. razred vpeljan z ministerskim razglasom 19. julija 1870 št. 7033.

Poleg tega naj učenci II. leta v določenih verstah počez po 2 uri na teden poslušajo nauk v vadnici in drugih ljudskih šolah (§. 2. učnega čertežа), v III. letu pa nastopijo praktične vaje.

3. Učenci 3. leta naj pa v bistvenih zadevah dosegajo smoter (cilj) za 3. in 4. razred odločen v poprej imenovanem čertežu.

V ta namen naj sestavi učiteljsko osebstvo na učilnici učni čertež, ki ugaja tej nalogi, in naj ga deželni učilnični oblasti predloži v poterjenje.

4. Dokler trajajo sedanje prehodne odločbe so deželni šolski uradi tudi pooblaščeni, da vstopivšim v izobraževalnice tudi leta pregledajo noter do polleta.

5. Ravno tako so učiteljsko osebstvo in deželni šolski uradi pooblaščeni, da obširno porabljujejo izvanredne odločbe §. 15. ministerijalnega ukaza 12. julija 1869 (derž. zak. N. 131).

Posebno se pa dovoljuje, da se pri sprejemnem spraševanju učencev za 2. in 3. leto spregledajo nauki, ki segajo v pedagogiko. Taki učenci se morajo pa vendar vednost, ktere jim primanjkujejo, v tem stroku pozneje s pomočjo učiteljskega osebstva naučiti.

Te naredbe se s tem pristavkom obče razglašajo, da se v prihodnjem šolskem letu, ki se začne z mesecom oktobrom, dijaki, ki hočejo učitelji postati, ne jemljejo ne le v pervo, marveč po okoliščinah tudi v drugi in tretji razred na c. k. učilniški izobraževalnici, ako dostojé sprejemen izpit in da so za revne učiteljske pripravnike tudi deržavne štipendije po 100 goldinarjev na leto.

Da se kdo sprejme v pervi razred učiteljske izobraževalnice se postavno tirja, da spolni 15. leto, da je po telesu zdrav, lepega zaderžanja. Znati pa mora toliko, kolikor se vednost pridobiti more na spodnji gimnaziji ali na spodnji realki; tuji jeziki se vendar ne štejejo.

V Ljubljani, 15. avgusta 1871.

C. k. deželni šolski svèt za Kranjsko.

Preskušnja za učitelje.

Na podlagi slavn. ministerskega ukaza 16. novembra 1869 št. 10864 bodo preskušnje za učitelje in učiteljice na splošnjih ljudskih in meščanskih šolah v Ljubljani 17. oktobra t. l. in sledeče dneve.

Spraševanjci in spraševanjke za to preskušnjo naj se oglasé s prav vravnano pisano prošnjo ravnateljstvu c. k. spraševalne komisije najskrajnejši čas do 10. oktobra, da se jim spraševanje dovoli.

V tej prošnji morajo določno povedati, ali se dajó spraševati le za splošne ljudske šole ali pa tudi za meščanske šole, in če za poslednje, naj povedó, ali za celi obseg t. j. za vse nauke v meščanskih šolah ali le za pojedin oddelek in za kterega?

Ti prošnji se prilaga:

a) Kratek popis razmer v življenji in učnega pota.

b) Spričalo zrelosti zadobljeno na kaki učilniški izobraževalnici.

c) Dokaz, da je bil spraševanec naj manj 2 leti pri učiteljstvu. Tirjatvi *b* in *c* se za ta nekako smete pregledati.

Kdor hoče podvreči se tej preskušnji, za ktero je, kar se tiče zaderžaja in obsega tirjatev, je bilo določeno v §§. 5 do 21 in 27 zgorej imenovanega slav. ukaza, naj plača 10 gold., ali vsled neke posebne polajšave, ktero dovoljuje c. k. deželni šolski svèt, 5 gold. predno pride k preskušnji.

Spraševanjci, ki so se oglasili pravi čas in pisano prošnjo pravilno sestavili, naj nikar ne pričakujejo, da bi se jim še posebno kaj naznanovalo, marveč naj se oglasé 17. oktobra, pred 8. uro zjutraj v dvorani c. k. izobraževalnice v to odločeni, da se koj začnè zatvorjeno, t. j. nejavno spraševanje.

Poslednjič se opomni, da za pripravljanje k imenovani preskušnji se morejo porabiti te-le knjige: Lesarjevo liturgiko, veliki katekizem ali Religionslehre von Zenner, Wapplerjevo liturgiko, Janežičevo slovensko slovnico in cvetnik, berilo za 8. gimn. razred, Bauer, niederhochdeutsche Grammatik, Zeynek deutsche Stilistik in Literaturgeschichte, Dr. Močnikov Uebungsbuch der Arithmetik für Unterrealschulen, Karl Schubert: Das Wichtigste aus der Geografie und Geschichte, aus der Naturgeschichte, Naturlehre und Chemie (Wien 1870, 3 Bdch. à 40 kr.), ali dr. Decker's Physik u. Chemie, Methodenbuch i. dr.

Ravnateljstvo c. k. spraševalne komisije za učitelje na splošnih ljudskih in meščanskih šolah.

V Ljubljani, 24. avgusta 1871.

***Dr. Anton Jarc** s. r.*

Šolsko obzorje.

Iz Notranjskega. (*Konec*). Kranjskim učiteljem po deželi morejo tudi le plače: 600, 500 in 400 gld. njih revno materijalno stanje zdatno zboljšati.

Vsaj so že do sedaj imeli nekteri učitelji po 300, 400 in 500 gold. gotove letne plače. Ker so pa pri takih plačah še vedno težko shajali, imeli so nekaj prisluška s postranskim podukom po šoli (Nachstundenunterricht), kar jim je včasi toliko donašalo, da so se njih plače v različnih srenjah povišale na 400, 500 in 600 gold.

Ker pa mora po novih postavah to privatno podučevanje odpasti, treba je vendar učiteljem njih gotove dohodke toliko zboljšati, da ne bodo manjši od sedanjih.

Vsaj bode tudi v prihodnje plača ljudskih učiteljev v primeri s plačami učiteljev srednjih šol le še zeló nizka in pičla. In vendar se mora